

Felsőörsi Hírmondó

IV. évfolyam 1. szám 2000. január

A képviselő-testület kiadványa

A testületi ülésen történt

2000. január 11-én összeült a képviselő-testület. Előként Grüber Sándor Balatonalmádi rendőrkapitánya mutatta be az alsóörsi és a felsőörsi új körzeti megbízottakat. Rendőrtársukkal alkotják azt a csoportot, amely Alsóörs, Felsőörs és Lovas közbiztonságára felügyel. Fehér György zászlós a csapat vezetője, Felsőörsön **Borbély Krisztián** törzsőrmester a körzeti megbízott.

(Érdekes közjáték szakította meg a rendőrök bemutatkozását. Grüber Sándornak jelentették, hogy az Udvarház étteremből elloptak egy festményt. A két fiatalember azonnal nyomába eredt a tolvajoknak, akiket Balatonkenesén el is fogtak.)

Borbély Krisztiánt ezután gyakran láthatjuk majd Felsőörsön, s reméljük, segítségével újjáalakítható lesz a polgárórség, s közös fellépésük által nőni fog településünkön a közbiztonság.

A Csenvilla utcai telkek kapcsán a következő döntések születtek:

- ki kell írtatni vállalkozóval a bozótot a területen, hogy ki lehessen fizetni a telkeket
- be kell jegyeztetni a tulajdonjogot és a telekmegosztási vázrajz alapján a telkeket a Földhivatalban tájékozódjon a polgármester a környező településeken lévő telekárakról, hogy a következő ülésen döntést lehessen hozni
- A Főút környéki emlékpark kapcsán pályázatot ír ki az Önkormányzat az emlékkút kialakítására.

A testület elhatározta, hogy pályázatot ír ki 1 fő alkalmazására, aki a későbbiekben alkalmas lesz a falugondnoki feladat ellátására. A pályázat feltétele: saját tulajdonú áru- és személyszállításra alkalmas jármű.

Döntés született arról, hogy Felsőörs is csatlakozik az Alsóörs, Csopak, Lovas, Paloznak községek részvételével alakuló Egyesülethez, amely az Európai Unios Sapard program révén BORÚT kialakítását tervezi.

A testület elfogadta Mészáros Lajos és Ulrick Tamás terveit a 4 új buszmegálló építésére.

A képviselő-testület 10%-kal emeli az elmúlt évihez képest a háziorvosi működéshez szükséges támogatást.

A Veszprém Megyei Mentőszervezet „04”-es Alapítványának 5 ezer Ft támogatást nyújt az Önkormányzat.

A Polgármesteri Hivatal fellebbezését elfogadta a Megyei Földhivatal, és kötelezte a füredi Földhivatalt, hogy a BÁRÓKERT belterületbe vonásáról hozza meg a határozatot.

A képviselők módosították a gyermekvédelmi és az építési telkek értékesítéséről szóló rendeleteket. A gyermekvédelmi ellátásokról szóló rendeletváltozás szerint: „A kérelemben valamint a jövedelemnyilatkozatban szereplő adatok valóságos környezetanulmány készítésével vizsgálható. A jogosultság elbírálásával vagyoni helyzetet vizsgálni kell, ha az Önkormányzat hivatalos tudomása vagy a környezetanulmány megállapításai alapján a gyermeket gondozó család életkörülményei nem felelnek meg a jövedelemnyilatkozatban szereplő adatoknak.”

Felsőörsi községi Önkormányzat 1/2000. (I.17.) sz. önk. rendelete

Felsőörs községi Önkormányzat meglévő építési telkei értékesítésével, valamint a jövőben történő telekalakítással elősegíteni kívánja a községben élő fiatalok lakásépítését, illetőleg az állandó lakosság számának emelkedését lakóház építésére alkalmas telkek kialakításával. Mindezek megvalósítása érdekében elhatározza a következőket.

1.§.

- (1.) Felsőörs községben építési telket vásárolhat minden nagykorú természetes személy, illetőleg jogi személyiséggel bíró polgári jogi társaság.
- (2.) A 35 év alatti, Felsőörs községben legalább 3 éves állandó lakcímmel rendelkező és állandó jelleggel a községben is tartózkodó személy a telek vételárából 700 m²-ig, azaz a beépített belterületi teleknek az építmény rendeltetésszerű használatához szükséges mértékéig, 25% kedvezményben részesül (a továbbiakban kedvezmény).
- (3.) A (2) bekezdésben foglalt feltételeknek megfelelő személy a telek vételárát két egyenlő részletben is kiegyenlítheti. Az első részletet az adásvételi szerződés aláírásával egyidejűleg, a második részletet pedig az adásvételi szerződés aláírását követő fél

év elteltével kell kiegyenlíteni (a továbbiakban fizetési könnyítés).

2.§.

- (1.) Az Önkormányzattól kedvezménnyel vásárolt telek vevője köteles a telken 5 év alatt a lakóház építését megkezdeni.
- (2.) Az a vevő, aki a beépítési kötelezettségének nem tesz eleget, a telket köteles vételre elsősorban az Önkormányzatnak felajánlani.
- (3.) Amennyiben a telket 10 éven belül értékesíti, attól függetlenül, hogy azon van-e felépítmény, a 25% kedvezményt köteles a jegybanki alapkamattal emelt összegben visszafizetni az Önkormányzatnak.

3.§.

- (1.) Az e rendelet alapján adott kedvezmény a jogosultat csak egy alkalommal illeti meg.

4.§.

- (1.) E rendelet az 1.§. (2.), (3.) bekezdéseinek kivételével 1997. Május 1. Napján lép hatályba.
- (2.) E rendelet 1.§. (2.), (3.) bekezdései 2000. Január 17-én lépnek hatályba.
- (3.) A rendelet kihirdetéséről a jegyző gondoskodik a helyben szokásos módon.

„Szórájál Uram, békét nyugtalan népedre!
Szárítsd fel szemünkről a keserű könnyet!
Űzd el szívünkéből a bénító félelmet!
Osztogasd kegyelmed, mint édes kalácsot!
Költő szívvel harangozd fel a világot!
A hősök sírjára szítálj gyémánthavat!
Az élők lelkébe ültess derús nyarat.”

/P. Tófeji Vali/

A XIII. századi préposti templom

Történetéről az 1962-64-es ásatások és feltárások alapján tudunk.

A XII-XIII. század fordulóján csak a ma is álló, hatalmas négyzetes alaprajzú vörös kváderkövekből rakott tornyot építették fel, a már korábban is álló – torony nélküli – kis templom nyugati végén. Ennek mérete kb. megegyezett a mai templom főhajójával oldalhajók nélkül. Az új torony megépülése után két bejárata lett, délen az oldalkapu és a torony alján a díszes új.

A torony északi és déli oldalát a XIII. század második felében építették be. A főkapun belépve egy négyzet alapú bordás boltozatos helység valószínű a Rátold-nemzetségbeli Örsi-család temetkezési helyéül szolgált. A toronyalj déli falában félköríves fülke tátong, amely egy sír fölé borult. Még hét ilyen sírhely található, az északi oldalon, egy felnőtt, közvetlen a bejáratnál pedig egy gyermek számára. Ezek mindegyike valószínű

egyidős a torony építésével, s az alapító család maradványait rejthetik magukban.

Az északi sírhely fedlapja is előkerült, amelyet kereszt és egy eddig megfejtethetlen jel díszít.

A festett falak között, a körülfutó padkán ülve, az év meghatározott napján bizonyára az örsi egyház kánonokjai zsolozsmáztak az itt porladók üdvéért, míg a kápolnában a családtagok feltehetően megemlékező misét hallgattak. A fülkesírban nyilván az építkezés fő patrónusa, az alapító fektüdt, aki a tornyot maga és családja temetkezési helyéül szánta, és eszerint tervezette meg. A karzaton hozta a kutatás a legmeglepőbb eredményeket, kiderült ugyanis, hogy az emelet eredetileg vékony válaszfallal ketté volt osztva, az északi nagyobb része széles ívvel nyílt a hajó felé, a déli oldalon pedig keskeny dongaboltozattal fedett helyiség volt, melyben egy négyszögletes falfülke és egy résablak található. Valószínű ebben a helyiségben állította fel 1238. Után Örsi I. Miske ispán második felesége, Margit asszony a Szent Mihály oltárt. Az oltárt Bertalan veszprémi püspök szentelt fel. Az esemény emlékére Margit asszony egy Buhna nevezetű szolgáló asszonyt ajándékozott a prépostságnak. A adományozás azonban csak ígélet maradt, mert 1257-ben a prépost még mindig követelte a megígért szolgálót.

A jelenleg álló templomhajó mintegy fél évszázaddal később a tatárjárás után az 1250-es években készült el. A templomépítető Örsi-család – feltehetően a templom építésével egyidejűleg – egy világi prépostságot alapított a Mária Magdolnáról elnevezett templom mellé. A prépostság eredetét és alapítását napjainkig homály fedi. Egy bizonyos csupán: a prépostság soha nem volt szerzetesrend kezén, nem volt szerzetes prépostság. Kezdetül fogva világi papok – egy prépost és esetleg 1-2 kánonok birtokolták. Ennek egyik legdöntőbb bizonyítéka a templom főbejárata feletti kőből faragott portálé. Ezen – középütt – egy püspöksüveges alak látható baljában pásztorbottal, jobbjaival áldást osztva.

A püspöksüveges alak jobbán egy férfi, balján egy női alak: nyilvánvalóan a templomalapító házaspár képe. A kapubéllet oszlop és pillérfejezeit akanthus-féle levelek díszítik, s ezeken emberi és állati alakok faragott képei láthatóak. A déli féloszlopnál kezdve: egy madár áll keresztben, melynek farkán állati testet kiegészítő emberfő nyugszik. A következő pillérsarkon három férfialak: egyiknek fején süveggel. A háromnegyed – oszlop fején pörge kalapos ember felső teste. A pillérsarkon oroszlán test emberfővel. A féloszlop felett fedetlen emberfej. A portálé északi oldalán ugyancsak két emberi alak maradványai láthatók. A faragott képek minden bizonnyal a templomalapító család tagjait ábrázolták.

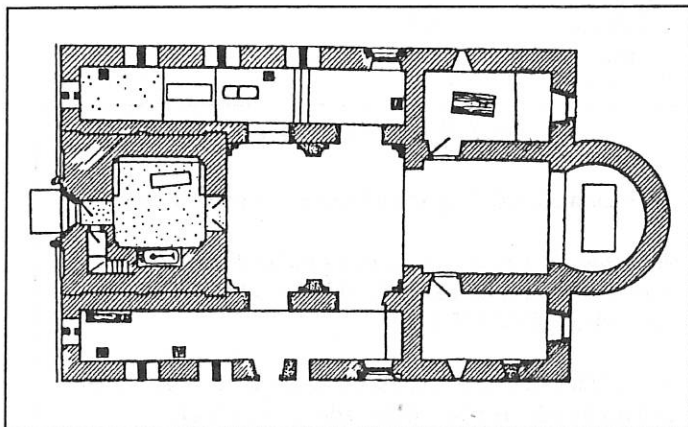
Az 1250-60-as években I. Miske fiai: Pál, Renold és Ábrahám ispánok folytatták a templom építését. Ekkor bonthatták el a régi XI-XII. századi templomot, s építették a ma is álló új templomhajót. A torony teljes egészében kváderkövekből épült, a többi rész viszont terméskőből, és csak a részleteket és a sarkokat rakták faragott kövekből.

Az új tervek szerint megépült templomban a torony keleti oldalához viszonylag igen kisméretű hajó csatlakozik, kelet felé szentélynégyzetben és patkóalakú apszisban folytatódva. A hajó szélességét az oldalfo-

lyosók, hosszát a dombtető terepadottságai határozták meg. A szentélynégyyszöghez kétfelől egy-egy kápolna csatlakozott, amelyet e funkciójukat később elvesztettek. Az alaprajz legkülönösebb elemei a hajó és a torony északi és déli oldalához csatlakozó oldalsarnokok, amelyeket a hajó terétől mindössze egy-egy ajtóval áttört tömör fal választotta el, kifelé viszont ikerablakokkal nyíltak (nyugaton egy-egy, északon és délen három-három).

Az oldalsarnokok fölötti emeleten oldalkarzatokat emeltek, amelyek éppen ellenkezőleg, befelé nyíltak ikerablakokkal. A két oldalhajó ugyancsak a család temetkezésére szolgált, 38 viszonylag épségben maradt sír – és tömördek szétdőlt sír csonttömege került elő a 1963-64-es ásások során. Mint középiskolás diák magam is itt dolgoztam ezen a nyáron, s láttam is a leleteket. Édesapám, aki akkor a felsőörsi iskola igazgatója volt, rendszeresen résztvett a feljegyzések összeállításában, segítve ezzel Körmeny prepost úr irányító munkáját.

Fénymásolat: A felsőörsi templom alaprajza

1290-től újra név szerint ismerjük az örsi prepostot. Veszprémi Márton volt a neve, s egy Veszprémi Mihály nevű veszprémi nemesembernek volt a fia, aki a nemeségét a veszprémi egyháztól kapta. A prepost egyúttal a veszprémi káptalan kanonokja is volt.

Egy 1350-es okirat szerint az egyház birtokaihoz tartozott a Zylwakuzu (Szilvaköz) nevű gyümölcsös, mely a Csóromtól (Csóra) a Vár útjáig terjedt. Ez valószínű a Miske palotához vezető utat jelölhette.

Egy 1318-as oklevél említi falunkat először „felső Örsnek,” azaz superior Vrs-nak. Ebben Veszprémi Márton örsi prepost megvásárolta a veszprémvölgyi cisztercita apácák alsőörsi birtokát: szántóföldeket, erdőterületet és balatoni halászati jogukat összesen 4 bécsi márkáért.

Felsőörsön nem a veszprémi püspökség, hanem a prepost szedte be az egyházi tizedet. A felsőörsi plébánosok évi tizedjövedelme 5-600 dénár volt (az 5-6 aranyforintnak felel meg), a preposté ennek négyszerese.

1321-ben olyan perpatvar zajlott le Pál felsőörsi plébános és István veszprémi püspök között, amely a pápa elé is került. XXII. János pápa a pécsi püspököt bízta meg az ügy kivizsgálásával. A vita birtokper volt az Ányosháza dűlőért. A peres feleket 1322. Aug. 22-re Székesfehérvárra hívták. A vita a veszprémi püspök

hirtelen halálával ért véget, mert az új püspök a pert nem folytatta. Így a per végeredménye is ismeretlen.

A következő prepost Péter 1388-ban halt meg, s helyét 1415-ig az előkelő nemesi családból származó Koroknay László fia, János foglalta el. 1393-ra a veszprémi társaskáptalan tagjai közé került, mely összesen 80 aranyforint évi jövedelmet hozott. (Csak összehasonlításképpen, ebben az időben másfél forintért lehetett egy ökröt vásárolni, egy pár csizma pedig 20-30 dénárba került)

Az 1430-as évek prepostja Vasváry László, Ujfalusi Ferenc és András 1478-ban Vetési Albert veszprémi püspök önálló plébániát adott Alsóörsnek.

Az 1480-as évek prepostja, András, majd Beriszló Péter, aki később veszprémi püspök is lesz.

A következő számunk a középkori Felsőörs történetével foglalkozik.

A gyöngybagoly költőhelyeinek felkutatásáról

Ezúton szeretnék segítséget kérni a faluújság olvasóitól. Sajnos az elmúlt években, évtizedekben a környezet erősen megsínylette a rohamos fejlődés „áldásos” eredményeit. A vegyszerek eltűzött használata vagy az a téves felfogás; melyszerint minden káros és felesleges ami nem hoz azonnali és látványos hasznot.

Sok más mellett a nappali és éjszakai ragadozó madarakra voltak káros hatással a fentebb említett tények.

A mai napig sok ragadozó madár tojásáról bizonyosodik be hogy vegyszer miatti termékeltenség miatt maradt eredménytelen a gondoskodás. De többek közt a költőhelyek megfogyatkozása is csökkenti a populációt. A Magyar Madártani Egyesület akciót hirdetett az előző évekhez hasonlóan az idén is a gyöngybagoly költőhelyeinek felmérésére. Mivel a gyöngybagoly majdnem teljesen elveszítette a költésre alkalmas odvas, öreg fák kivágása miatt a költőterületeit, elég régóta az ember alkotta építményekben talált új fészkelésre alkalmas helyeket /pl.: templomtornyok, magtárak, szénpadlások/. De egy másik madár – az elvadult házizgalomb – miatt a templomablakokra dróthálót szereltek, így csökkentve a gyöngybagoly fészkelési lehetőségeit is. Sajnos a mi templomainkban /nem a fenti okból/ sem fészkel. De a jelenlétére utaló nyomokat viszont találtunk, így nincs kizárva hogy a faluban vagy a környékén vannak költőhelyek. Ebben szeretnék segítséget kérni. Ha valakinek tudomása van róla, hogy baglyok fészkelnek a padlásán, gazdasági épületében vagy annak padlásán, nyaraló vagy pince, présház padlásán, kérem jelezze nekem a lenti címre!

Mivel fokozottan védett fajról van szó, /eszmei értéke: 100 000 Ft/, teljes zavartalanságot kell biztosítani számukra, így a teljes diszkréciót is garantálom azoknak, akiknél lakott fészket találunk. Egyébként sem kell szégyennek érezni, hogy baglyok fészkelnek a padlásán, hiszen mint már említettem; fokozottan védett – akár csak az egyik legkedvesebb madarunk – a fehérgólya. Előre köszönöm az együttműködésüket.

Tislér Péter
Felsőörs, József A. u. 1.

Felhívás!

Felsőörs község Önkormányzata történelmi vetélkedőre hívja a település ifjait a Millenium emlékére.

A verseny tárgya: Felsőörs évszázadai

Részvétel : 3-5 fős csapatok

Felkészülés : Veres D. Csaba: Felsőörs évszázadai c. munkából

Időpont : június-július

Jelentkezési határidő: 2000. III. 1.-ig

Jelentkezni lehet: Polgármesteri Hivatal Titkárságán személyesen vagy telefonon: 477-141

Felhívás!

Felsőörs Önkormányzata pályázatot ír ki a Főkút területén létrehozandó EMLÉKKÚT kialakítására.

Felhasználható anyag: helyi VÖRÖSKŐ

Pályázat beadási ideje: 2000. II. 15.

Beadás helye: Polgármesteri Hivatal titkársága

H - Cs : 7,30-16 ig

P : 7,30-13,30 ig

Pályázat

Felsőörs községi Önkormányzat Képviselőtestülete Pályázatot hirdet 1 fő foglalkoztatására, aki a későbbiekben alkalmas lesz falugondnoki feladatok ellátására. Pályázó vállalja falugondnoki tanfolyam elvégzését. Pályázat feltétele saját tulajdonú áru és személyszállításra is alkalmas jármű.

Pályázó feladata: idős, ágyhoz kötött emberek számára házi segítségnyújtás, a szociális étkezők részére házhoz szállítja az ebédet, megszervezi és felügyeli a közhasznú munkások foglalkoztatását, részt vesz az idegenforgalmi adóellenőrzésben, a közterületek felügyeletében stb.

Bérezés megegyezés szerint.

Pályázathoz csatolni kell, gépjármű forgalmi engedély, kötelező felelősségbiztosítási szerződés és gépjárművetői engedély másolatát.

Pályázatokat 2000. február 29-ig írásban lehet benyújtani Felsőörs község Polgármesterének.

A pályázattal kapcsolatban érdeklődni a 87-477-141-es telefonszámon, vagy személyesen lehet a Jegyzőnél.

Felsőörs Községi Önkormányzat
Képviselő-testület

Felhívás

A **gyógyszertár** a volt ÁFÉSZ húsbolt helyére költözött.

Nyitvatartási idő:

Hétfő: 8-10 14-17

Kedd: 8-11

Szerda: 8-10

Csütörtök: 8-11

Péntek: 8-10

13-16

Tájékoztatás

Dr. Bardóczi Miklós rendelési ideje a felsőörsi orvosi rendelőben:

Hétfő: 13-14 (páros héten csecsemő és terhes-tanácsadás)

Hétfő: 14-16

Kedd: 8-10

Szerda: ----

Csütörtök: 8-10

Péntek: 13-15

Tájékoztatás

Dr. Primász Krisztina fogszakorvos rendelési ideje Alsóörsön, az Általános Iskolában:

Hétfő: 14-16

Kedd: 8,30-13

Szerda: -----

Csütörtök: 8,30-13

Péntek: 8,30-13

Az 1 %-os ADÓRÓL

Az Iskola Alapítvány számlaszáma: 18914908119

A Felsőörsért Közalapítvány számlaszáma(bank):

Budapest Bank Rt 10104820-63002700-00000008

Adószám: 18925575-1-19

Tisztelettel kérjük a település lakosságát, a 2000. évben is tiszteljenek meg bennünket adójuk 1 %-ával.

Mindkét Alapítvány megköszöni az 1999. évi támogatást

Gólyahírek:

Simó Bence (szülei: Csizmadia Zsuzsanna és Simó Zoltán)

A Képviselő-testület 1999. évi munkájáról

Statisztikai adatok:

16 nyílt ülés volt

1 közmeghallgatás

14 zárt ülés

208 határozat született, 30 rendelet.

Az 1999. évi pályázati nyeremények összege:

12 481 581 Ft

Fontosabb döntések az elmúlt évben:

- Úttörő utcai telekárak (7,5 millió Ft) kifizetése a Csapok Tája Tsz-nek
- Adózók teljes körének feltárása
- Döntés a közös csatorna-építésről Alsóörsszel
- Csenvilla utcai telekvásárlás

- Bárókerti villanyterv elkészíttetése
- Új pályázat beadása az ORTT-hez a kábeltévé kiépítésére
- 11 db Úttörő utcai telek eladása
- 2. Pénzügyi előadó alkalmazása
- Szeméttelapi + temetői sorompó áthelyezése
- Pannon GSM erősítő építésének engedélyezése
- Riasztók beszerelése az óvodába, iskolába, Polgármesteri Hivatalba
- Különleges Geológiai képződmény területének helyi védetté nyilvánítása, valamint a bemutatóhely kialakítása háromnegyed részben a pályázati pénzen
- Turisztikai ajánlófüzet kiadásának támogatása
- Település közterületeinek vállalkozó általi gondozása, virágosítás, villanyoszlopok „felvirágzása”
- Alsóörsre járó tanulók éves bérletének kifizetése
- Tankönyv - támogatás
- Idősek, nagycsaládosok karácsonyi támogatása
- Döntés (és munkák elkezdése) Emlékpark kialakítására
- Vizsgálat Csalogány utca süllyedésének okáról, KÖGÁZ-nál kártérítés benyújtása
- Parlafűtési akció
- Úttörő utcai útalap elkészítése
- Sportkör támogatása – Polg. Hiv. Pincéjében felhalmozódott tárgyak eladásából
- Faluház teljes belső felújítása
- 3 db számítógép + nyomtató + nagy teljesítményű fénymásoló vásárlása
- Kultúrház állagmegóvó tetőjavítása
- Temető parkírozójának megépítése
- Iskolában sportudvar, kültéri világítás, új járda és udvarburkolat elkészítése
- Óvodában fajtékok építése az udvaron, álmennyezet elkészítése a közösségi szobában
- Zsákos szemétszállítás a külterületen
- Illegális személerakók folyamatos tisztítása
- Belső ellenőr egész éves alkalmazása
- Szálláshely Fejlesztési Támogatási Alap létrehozása

És amit nem sikerült megvalósítani:

- A Bárókert belterületbe vonása áthúzódik a 2000. évre
- A csatorna-beruházás pályázati nyereség hiánya miatt nem indulhatott el
- A Merill Kft kábeltévé kiépítése megghiúsult
- A 4 buszmegállót is csak 2000-ben sikerül felépíteni
- A Kultúrházat szakértők véleményére alapozva mégsem újítottuk fel
- A fásítás egy része áthúzódik 2000-re

Ezekon kívül még nagyon sok döntés született, de mindet felsorolni nem lehet. Azt is tudjuk azonban, hogy igen sok feladat lesz a 2000. évben is, amelyek elvégzéséről a havonta megjelenő Felsőörsi Hírmondóban fogunk tájékoztatást adni.

Tisztelt Felsőörsi Lakosok!

Segítségüket kérjük a matematika órák tömegmértékegység tanításának szemléltetéséhez.

Akinek van és felajánlja régi kétkarú tányéros mérlegét, amelyet a piacokon is használnak, nagyon szívesen fogadnánk.

Segítségüket előre is köszönjük.

Pedagógusok

Még egyszer a helyi adózásról

Képviselőtestületünk december 1.-én a hosszúra nyúlt ülésén a helyi adórendeleteket felülvizsgálta és az új adórendeletek összeállításához szükséges elvi és gyakorlati kérdésekben döntött. Már a téma megválasztása és megvitatása előtt érezhető volt, hogy a tervezett munka nem lesz könnyű és igazságos, mert a reális tervezéshez szükséges adatok hiányoztak. Viszont képviselőtestületünket kötelezik a törvényi előírások, nevezetesen az, hogy konkrét adókötelezettség mindig csak az önkormányzati adórendeletből fakadhat, aminek megalkotása határidőhöz kötött.

Az *önálló* gazdálkodásnak egyik eszköze - az önkormányzati vagyon különféle jogcímen történő működtetése mellett - a *helyi adók rendszere*, amelyet az 1990. évi C. törvény (továbbiakban: Htv.) 1991. január 1-től léptetett hatályba. Az önálló szabályozáshoz és a saját bevételhez való jog együttesen ölt testet az önkormányzati adóztatási jogban.

Adórendeletünk célja a törvényes és eredményes adóztatás feltételeinek megteremtése. A rendelet kiemeli azokat a jogokat, s meghatározza azokat a kötelezettségeket, amelyeket egységesen minden adóval kapcsolatos ügyben gyakorolni kell. Rámutat arra is, hogy az adójogviszonyban mindkét szereplő - az adózó és a hatóság - a törvényeknek, rendeleteknek vannak alárendelve és aszerint teljesítik kötelezettségeiket és gyakorolják jogaikat. A helyi adóztatás soha nem lehet abszolút és pártatlan, de számoznunk kell még a gondolatát is az adófizetőkkel szemben alkalmazott mindenféle nyílt *diszkriminációnak*. A helyi adók megállapításának módja nem az adózó személyéhez, hanem az adó fajtájához kötött.

Törvényi felhatalmazás alapján képviselőtestületünk a helyi adórendeleteiben meghatározott jogcímen adófizetési kötelezettséget ír elő a magánszemélyeknek és a szervezeteknek. A Htv. VII. Fejezet 52 § /2./ értelmében ide tartoznak külföldi állampolgárok is, amennyiben a törvény hatálya rájuk is kiterjed. Az I. Fejezet 3 §. (3)-bék. úgy rendelkezik, hogy....” adóalany a külföldi magánszemély és szervezet is feltéve, hogy adómentességét nemzetközi szerződés vagy viszonyosság nem biztosítja. A viszonyosság kérdésében a pénzügyminiszter álláspontja az irányadó.”

Minden önkormányzatnak rendelkeznie kell egy, a valóságot viszonylag hűen tükröző nyilvántartással (13/1991. /V.21./ PM. rendelet), ahol az adófizetésre

kötelezettek adatai szerepelnek. Közel tíz éve rendelkezünk önkormányzattal, de csak most jutottunk el odáig, hogy feltérképeztük a „féhérfoltokat”. Képviselőtestületünk az év elején hozott határozata alapján az adóhatóságunk megszervezte és végrehajtotta az „Adótárgy-felmérése” néven ismertté vált munkát, ami „meglepő” eredményt hozott.

Községünk belterületen kb.300 adóköteles építmény és beépítetlen telek van. Itt az adók bevallásával és az adók befizetésével nem is volt különösebb gond, annak ellenére, hogy elmaradás itt is előfordul. Súlyos mulasztás volt /van viszont külterületen, ahol az ellenőrök *több száz* olyan adóköteles ingatlant derítettek fel, ahol az adóalanyok többsége évek óta még csak adóbevallást sem tett, így adót sem fizetett. Az elmaradt adóbefizetés (adóbevétel) közel *húsz millió* forint. Ezek szerint nem csoda, hogy évek óta valótlán volt az adóbevétel tervezése és a várható bevétel összege is. Ilyen adatbázisra, és adófizetésre távlatokat tervezni nem lehet. Ha már a tervezés sem épült megbízható adatokra / mindig az előző év a bázis / és a befizetés is ilyen reménytelen, akkor hogyan várja el bárki is a gazdasági fejlődést. Nemcsak hosszú távon nincs semmi reális esélye a tervezésnek, de még a legszükségesebb kiadásokat sem tudjuk minden esetben biztosítani.

Az adózás rendjéről szóló törvény (továbbiakban. Art.) az önkormányzat jegyzőjét tekinti első fokú önkormányzati adóhatóságnak. Ezzel összefüggő feladatát az 1991. évi XX. tv. részletezi. Az önkormányzat jegyzője az állami adóhatósághoz képest különös hatáskörű adóhatóságnak minősül. Értelemszerűen ellátja az önkormányzat akaratából fakadó, a képviselőtestület rendeletében meghatározott adófizetési kötelezettségek érvényesítésével összefüggő adóhatósági teendőket, azaz *megállapítja, nyilvántartja és beszedi* a helyi adót. Az idén először kapott- adórendeletben is megfogalmazottan- olyan felhatalmazást és jogot az első fokú adóhatóság vezetője, ami a *jóhiszemű joggyakorlás* kötelezettségéből, az *adóbevételek beszédhetőségének* biztosításából és a *hatósági önkény tilalmát kimondó alapelvekből fakad.*

Elsődleges cél az adózási fegyelem helyreállítása, illetve annak folyamatos biztosítása. Minden más intézkedést e célnak kell alárendelni. Az adózási morál javítása nem azonos a mérlegelés fogalmával. Ez utóbbi nem szűkíthető le a méltányosság gyakorlására, hiszen a hatósági jogalkalmazás alapja a *tényállás tisztázása*. Mérlegel a hatóság akkor, amikor dönt az adózónál tartandó ellenőrzésről, hisz ez a hatóság elhatározásának függvénye. Ugyancsak mérlegel a hatóság, ha egy elmulasztott eljárási cselekményt pótolni szeretne az adózó, és magyarázatot fűz a korábbi mulasztásához. Az ilyen ügyekben kiemelkedő szerepe van a hatóság körültekintésének, mivel az *igazolás* jogintézményének a célja, hogy magakadályozza a *jogvesztést*. Ugyanakkor cél az is, hogy a *befizetési határidőket* az adózók megtartsák. Az adóhatóság mérlegelése során tehát csak *korlátok* között dönthet. Igazodnia kell a *felhatalmazás* céljához és a *rendelet keretéhez*. A mérlegelési jog egyben *kötelezettség* is. Az adóhatóság belső normái nem korlátozhatják a mérlegelést, hisz ez maga lenne a törvénysértés.

Az állampolgárok *adókötelezettsége* összefoglaló elnevezés. Magába foglalja mindazokat az anyagi adótörvényekben, és az eljárási rendelkezésekben előírt kötelezettségeket, amelyek az adó megállapítását és az adóbefizetését segítik elő.

Ilyenek:

1/ A bejelentés (bejelentkezés) szabályai:

A *bejelentés* az elsőként teljesített adókötelezettség - általában. Rendeltetése az, hogy az adóhatóság tudomást szerezzen az adózókról, és az adókötelezettségekről.

Az adózók a *helyi* adókötelezettség keletkezését különböző módon kötelesek (első ízben) bejelenteni. A *bejelentkezés* módjában aszerint van különbség, hogy a helyi adót *önadózás, adókiivetés, vagy adóbeszedés* útján kell megállapítani.

A vagyoni típusú adók (építményadó, telekadó stb.) az ún. *kivetéses* adók csoportjába tartoznak. Ezekről az adózóknak nem kell külön bejelentést tenniük, mert az adókötelezettség keletkezéséről az adóhatóság a bevallásban kap tájékoztatást. Ennek indoka, hogy a vagyoni típusú adók változásai nem gyakoriak. Adóbevallást viszont a változás-bejelentésből, a lakcímbjelentésből /népesség-nyilvántartó /, ingatlanforgalom esetén a telekkönyvből, vagy személyes ellenőrzésből (felderítés), azaz minden legális „csatornán” beérkező adatok értékeléséből kérhet a hatóság. Hasonló rendszer érvényesül a belföldi rendszámú gépjárművek adókötelezettsége bejelentésénél is.

A bejelentkezéssel és a változások bejelentésével a Htv. 51 §-ban foglaltak az irányadók. „Ha az önkormányzat a helyi adót bevezeti, az adóalany köteles a bevezetett adó megállapításához szükséges valamennyi - az önkormányzat felhívásában megjelölt - adatot szolgáltatni az adott év január 1-jei állapotának megfelelően”.

Az *önadózás* a helyi adók esetében csak az iparüzési adóban érvényesül - nálunk.

Az érintett adózók a bejelentkezési kötelezettségüket külön és előzetesen - a bevallástól függetlenül - teljesítik az adóhatóságunkhoz.

2/ A nyilvántartásba vétel.

Adóhatóság az adózókat bejelentkezés (bevallás) alapján ún. azonosító szám alapján tartja nyilván. Az önkormányzat adóhatósága számára az adózás rendje választási lehetőséget biztosít. Vagy az állami adóhatósághoz (APEH) hasonlóan vezeti a nyilvántartást, vagy a helyi képviselőtestület által kialakított, a helyi körülményekhez igazodó nyilvántartást /lajstromot / vezet. A lényeg, bármilyen azonosító jelrendszert épít is ki, a funkciója kiszámítható, a nyilvántartott adatok valóságosak legyenek. Az adózónak /és a hatóságnak / az azonosító számot minden, az adózással összefüggő iraton fel kell tüntetnie. Miután az azonosító szám az adózó azonosítását szolgálja, azt az adózó - no meg a hatóság - nem kezelheti titkosan.

3 /Az adómegállapítás . Az önkormányzati hatáskörbe tartozó adók megállapítása alapvetően háromféle módon történhet: az adót megállapíthatja az adózó (*önadózás*), vagy az adóhatóság (*kivetés, kiszabás, utólagos megállapítás*), avagy az *adóbeszedésére kötelezett*. A helyi adók megállapításának módja az adó fajtájához kötött. Ennek megfelelően az iparüzési adót és a vállalkozók kommunális adóját / ha van ilyen / az *önadózás* útján kell *teljesíteni*, a többi adót vagy kivetéssel vagy az

adóbeszedés módszerével állapítják meg. Az adó rendszerében egyetlen olyan jogcím van, ahol az adómegállapítási kötelezettsége nem az adóalanyát, de nem is az önkormányzati adóhatóságot terheli, hanem a szállásadót. Ez az idegenforgalmi adó. Az adómegállapítás módszere az adóbeszedés. Adóbeszedésre kötelezett felelőssége fokozott, hiszen a befizetésért akkor is felelős, ha annak beszedését elmulasztotta.

4/ Adóbefizetés. Az adózónak félévenként, két egyenlő részletben kell az adót megfizetnie. Viszont bizonyos adókra évközben adóelőleget kell fizetni, amit a költségvetés finanszírozási igénye tesz szükségessé. Az előleg befizetésének rendszere adóként és adóhatóságokként is eltérő lehet. Az Art. akként rendelkezik, hogy az adó első felének (adóelőleg) befizetési határideje minden adóév március 15. és az adó második felének befizetési határideje szeptember 15. Adórendeletünkben is ezek a határidők szerepelnek. Minden más határidő jogvesztő.

Az Art. 2. sz. mell. 17. pontja akként rendelkezik: „Ha az önkormányzat az adóelőleg és az adó megfizetése időpontjára más szabályt állapít meg, akkor azt a rendeletben előírt időben kell teljesíteni. Ha a testület bármilyen okból évközben módosítja a befizetési határidőt, azt csak rendeletben teheti meg, hisz magát az adókötelezettséget is rendeletben állapította meg. Ebben az esetben a rendeletben megállapított új határidő az érvényes, Ennek elmulasztásához ugyanúgy fűződnek a törvényben rögzített jogkövetkezmények, /késedelmi pótlék, adóbírság, mulasztási bírság / mint az Art. melléklete szerinti esedékesség késedelméhez

Befejezésül: Képviselőtestületünk 2000. évre az említett adótárgyakra vagyoni típusú adók (épitményadó és telekadó), iparüzési adó és idegenforgalmi adó valamint gépjárműadó bevezetéséről /meghagyásáról / döntött. A rendeletek teljes szövegét a polgármesteri hivatalban bárki megtekintheti. Az adóév végén - a költségvetési beszámoló részeként- a polgármester asszony részletes tájékoztatást ad a helyi adókból származó bevételek összegéről és annak felhasználásáról. (1991.évi XX. tv. 138. § (3) -bek, h)

Felsőörs, 1999 december 19.

Dr. Panyor Mihály
képviselő
a pénzügyi biz. tagja

Verseny kiírás

Közhírré tétetik, hogy 2000. évben, tavasszal megrendezésre kerül, a Kerekes Rendező Iroda szervezésében

a II. Veszprémi Énekverseny

a veszprémi Helyi Művelődési Otthon termeiben, Veszprém, Zalka M. tér 1. Tel.: 88/423-627

A verseny országos szintű lesz.

A versenyt öt kategóriában írjuk ki:

I. kategória: Opera és műdal

II. kategória: Operett és örökzöld táncdal

III. kategória: Népdal és magyar nóta

IV. kategória: Musical

V. kategória: Egyéb

A versenyen részt vehet bárki 14 éves kortól, aki tehetséget érez magában arra, hogy a követelményeknek megfelelően.

A versenyzők lehetnek amatőrök és lehetnek hivatásos énekesek, természetesen külön elbírálás alá kerülnek. A verseny tisztaságáról hivatásos előadóművészekből álló, pártatlan zsüri gondoskodik majd. Egy versenyző több kategóriában is indulhat. Nevezési díj: 4 800 Ft. Aki több kategóriában indul, annak minden kategóriába be kell fizetnie a nevezési díjat. Csekket postafordultával küldünk. Zongorakísérőről a rendezőség gondoskodik, de a versenyző hozhatja saját kísérőjét vagy kísérő zenekarát.

Elődöntők: 2000. Márc. 24-25-26. 10 óra

Döntők: 2000. Ápr. 8-9. 10 óra

Gála: 2000. Ápr. 29. 15 óra

Az amatőr verseny győztesei értékes ajándékokat, valamint lehetőséget, hogy az Országos Szórakoztatózenei Központban vizgát téve, hivatásos működési engedélyt kapjanak, melynek költségeit a Kerekes Rendező Iroda állja. A hivatásos énekesek győztesei a Kerekes Rendező Iroda által alapított VIADUKT-DÍJAT nyerik.

A II: Veszprémi Énekverseny fővédnöke DIÓSSY LÁSZLÓ Veszprém város polgármestere

Védnökök: Néhány város és település polgármesterei

A verseny fő támogatói:

Helyi örségi Művelődési Otthon, Veszprém

Amazing Kereskedelmi, Vendéglátó és Szolgáltató Kft
HEMO Étterem, Veszprém

Jelentkezési lapot a Kerekes Rendező Irodától lehet levélben kérni, Veszprém, Almádi u. 8. 8200.

Jelentkezési határidő: 2000. febr. 29.

Várjuk minden tehetséges énekes jelentkezését!

A versenyzéshez sok kitartást és sikert kívánunk!

HEMO vezetősége

Kerekes Rendező Iroda

A felsőörsi Vöröskereszt szervezete köszöni mindazok segítségét, akik a ruhagyűjtési akcióhoz hozzájárultak. Külön köszönjük ifj. Vigh Józsefék adományát. Az összegyűjtött ruhákat a Balatonfüredi Körzeti Vöröskereszt szervezethez szállította Sörény Ernő. A ruháért, cipőkért köszönetüket fejezték ki a rászorulóknak nevében, és kéri továbbra is segítségüket.

Karácsony a Nyugdíjas Klubban

Évek óta hagyomány a nyugdíjas klubban a karácsonyi ünnepség.

A klub ünneplő tagjait a község iskolásai műsorral ajándékozták meg, melyet köszönünk a felkészítő tanároknak is. A Klubvezető Tislér Gyuláné melegsavú beszéde után a Polgármester Asszony kívánt kellemes ünnepeket Molnár Erzsébet versével.

Klub hírek:

A Vöröskereszt szervezete 2000. február 5-én 16 órától Farsangi Batyusbált rendez a Faluház nagytermében.

Szeretettel meghívjuk nyugdíjasainkat és leendő nyugdíjasainkat.

Zene, büfé, tombola várja a résztvevőket.

Zenél: Tatyus

A Vöröskereszt szervezete ez évben is megrendezi az „Idősek” napját.

Szeretettel várja a 60 év feletti felsőörsi lakosokat, s azok házastársát is **2000. február 26-án 16 órától a Faluház Nagytermében.**

Belügyminisztérium KÖZLEMÉNY

2000. január 1-jétől megújul a személyazonosító igazolvány

Az új személyazonosító igazolvány bankkártya formátumú és hamisítás ellen védett. Megváltozik a személyazonosító igazolvány kiváltásának és cseréjének rendje is. Az eddigi gyakorlattól eltérően a személyazonosító igazolvány kiváltásához vagy cseréjéhez kérelmet nem kell vásárolni. A személyazonosító igazolvány kiváltása vagy cseréje céljából az okmányirodát kell felkeresni. A területileg illetékes okmányiroda címét a polgármesteri hivatalban lehet megtudni.

Egyszerűsödik a lakcímbjelentési eljárás is. A lakcím bejelentéséhez sem kell lakcímbjelentő lapot vásárolni. A lakcímbjelentést a lakcím szerint illetékes polgármesteri hivatalnál kell megtenni. A lakcímbjelentéssel együtt igényelhető a lakcímgizolvány, amely a lakcímen kívül a személyi azonosítót (korábbi megnevezése: személyi szám) is tartalmazza.

Tudnivalók

Személyazonosító igazolvány

Igényelhető: a kijelölt településeken megnyitott okmányirodáknál.

Kiváltásra jogosult: minden Magyarország területén élő 14. életévét a kiváltás évében betöltött:

- magyar állampolgár,
- bevándorolt,
- menekültként elismert személy.

Kötelesek kiváltani az okmányt: a magyar állampolgárok, ha nem rendelkeznek más, érvényes hatósági igazolvánnyal (pl.: útleve), valamint a bevándoroltak és a menekültként elismertek.

Az igényléshez (cseréhez) szükséges:

- személyazonosításra alkalmas okmány,
- esetleges adatváltozásokat igazoló okmányok (pl.: anyakönyvi kivonat, doktori oklevél)
- aki személyazonosításra alkalmas okmánnyal nem rendelkezik:
 - 3 hónapnál nem régebbi születési anyakönyvi kivonat;
 - névviselés megállapítására alkalmas házassági anyakönyvi kivonat;
 - külföldről hazatérteknél érvényes állampolgársági bizonyítvány;
 - bevándoroltak és menekültek esetében a jogállásukat igazoló okirat.

Az igénylő által hozott igazolványfényképet – kérésre – az okmányirodák rögzítik. A személyazonosító igazolványt postai úton kapja meg a kérelmező.

Az állandó személyazonosító igazolvány kiállításának jelenlegi illetéke: **1500,-Ft**

Illetékmentes a más személyazonosító okmánnyal nem rendelkező:

- 14 éves polgár első személyazonosító igazolványának kiváltása, de csak a jogosultság elérésének évében;
- a 70. életévet betöltött polgár igazolványa.

Tisztelt Betegek!

Az Önök érdekében, kérésre újból közöljük háziorvosi szolgálatunk **elérhetőségét** Dr. Bardóczy Miklós háziorvos személyében.

Hétköznap reggel 7-től este 18 óráig rádiótelefonon a 06-30-9461-361-es telefonszámon érhető el, függetlenül attól, hogy rendelés melyik községben van.

Este 18 órától – reggel 7 óráig Balatonalmádi Központi Ügyelet, a 06-88-438-334-es telefonon található.

Rendelési időkből pedig az adott rendelési hely telefonszámán:

Alsóörsön: 447-150

Lovason: 447-694

Felsőörsön: 477-142

Tisztelettel: Orvosi Szolgálat

Valaki szeretné megköszönni id. Szalai Jánosnak és ifj. Szalai Jánosnak, hogy a lakásában lévő elektromos hibát ingyen kijavította.

Üvegezés

Szabó Zsolt 06-30-237-44-56

Helyszíni munka hétvégén is

Hagyományos nyílászárók üvegezése hőszigetelt üveggel

Tükörvágás

Felsőörs, József Attila u. 2. 87/477-188

Felsőörsi Hírmondó A képviselő-testület kiadványa
Felelős kiadó: Kenézné Berei Györgyi